

INFO SILOS

Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 42, 5/2018.

U FOKUSU

TCK osvarila povećanje prodaje i zadržala lidersku poziciju

Skupština dioničara Tvornice cementa Kakanj. [str.2](#)

Godina rekorda za HeidelbergCement

Pregled rezultata HeidelbergCement Grupe u 2017.. [str.4](#)

KUPCI I TRŽIŠTE

Više ekonomije, manje politike

Ekonomski forum 2018. [str.6](#)

Pored Tešnja terminal niče

Nova poslovna jedinica [str.8](#)

U sigurnim rukama

Potvrda dugogodišnjeg sistematskog i kvalitetnog rada [str.9](#)

NPS - novi alat za lojalnost

Briga za kupce [str.10](#)

Delta Planet Banja Luka

Projekti uživo [str.14](#)

Jedan region, jedna ekonomija

Sarajevo Business Forum [str.15](#)

Kakanjski profesionalci

Saradnja na inovacijama [str.18](#)

Podstrek mladima

Podrška start-up projektima [str.19](#)

Partneri za napredak

Predstavljamo [str.20](#)

LJUDI

Kapaciteti za nove vrijednosti

Investiranje u nove silose cementa [str.12](#)

Najbolje je spriječiti

Sigurnost na radu [str.16](#)

Izbor za novi sastav

Vijeće uposlenika [str.17](#)

Tehnologija kopanja

Nova tehnika na kamenolomu [str.26](#)

Čista lokacija / sigurna lokacija

Nove preporuke [str.24](#)

Proces naš nasušni

Interna obuka o procesu proizvodnje cementa [str.24](#)

Prilagodba korisnicima

Nove funkcionalnosti OWIS sistema [str.25](#)

Salaš u dobrom društvu

Druženje povodom 8.marta [str.27](#)

Svjetski, a naš

TCK inovatori [str.33](#)

ZAJEDNICA

Bezvremenska estetika

Zgrada TCK osvojila nagradu [str.28](#)

Tradicija podrške

Podrška kakanjskom duhačkom orkestru [str.29](#)

Stručnost za budućnost

Usavršavanje studenata i učenika [str.30](#)

Zlatna nagrada za zlatne napore

TCK Zlatni prijatelj sporta [str.32](#)

ODRŽIVI RAZVOJ

Saradnja za primjer

Posjeta i razgovor s ministrom [str.34](#)

Završna radionica

Projekat promocije alternativnih goriva [str.36](#)

Planeta u pametnim rukama

Dan Planete Zemlje [str.38](#)

Nekako s proljeća

Zelenilo u našem parku [str.35](#)

TRADICIJA LIDERSTVA

U FOKUSU

U Kaknju je 26.4.2018, u novoj upravnoj zgradi kompanije održana Skupština dioničara Tvornice cementa Kakanj (TCK). Dioničari su usvojili godišnji izvještaj o poslovanju za 2017. godinu sa izvještajima Nadzornog odbora i, Odbora za reviziju i nezavisnog revizora. „Tvornica cementa Kakanj je nastavila niz uspješnih poslovnih godina,“ kazao je ovom

prilikom Branimir Muidža, direktor kompanije u svom obraćanju Skupštini dioničara. „Na tržištu Bosne i Hercegovine u 2017. godini ostvarili smo povećanje prodaje i zadržali lidersku poziciju kako u prodaji cementa tako i u prodaji gotovih betona.“

Tokom protekle godine Tvornica cementa Kakanj završila je veoma

važan ekološki projekat ugradnje novih vrećastih filtera na mlinove cementa. Privedena je kraju i automatizacija laboratorije što će u konačnici dovesti do daljeg poboljšanja finalnih proizvoda. „Da bi nastavili nizati uspjehe, neophodno je da kontinuirano unapređujemo našu proizvodnju i poslovanje kroz nove investicijske projekte,“ kazao je Muidža.

„U 2017. smo započeli i dva važna projekta koji će se realizirati tokom 2018. Izgradnja novih silosa cementa pokrenut će proizvodnju i prodaju novih tipova cementa što će nam osigurati bolju poziciju na domaćem i regionalnom tržištu, a samim tim dovesti i do povećanja obima prodaje cementa. S druge strane, počinjemo sa modifikacijom postrojenja za upotrebu RDF-a, vrste alternativnih goriva, čime doprinosimo globalnom smanjenju CO2 emisija.“

O daljim planovima Muidža kaže: „Namjera nam je da dalje širimo svoju poslovnu mrežu kako bi se što više približili našim kupcima i omogućili im pristup kvalitetnim proizvodima.“

U skladu sa prijedlogom Nadzornog odbora, dioničari su usvojili finansijski rezultat poslovanja kao i raspodjelu dobiti, odnosno isplatu dividende u iznosu od 1,68 KM po dionici.

Član Nadzornog odbora, Gerhard Hirth, na svoj zahtjev zbog odlaska u mirovinu, razriješen je dužnosti,

a na njegovo mjesto izabran je Thomas Spannagl. Obraćajući se Skupštini Hirth je kazao da je u Tvornici od same privatizacije, već osamnaest godina: „Svjedočio sam i bio dijelom predivnih promjena kroz koje je ova Tvornica prošla. Danas osjećam ponos što sam bio dio ovog uspješnog tima od kojih su svakako najzaslužniji radnici i rukovodstvo Tvornice.“

Skupštini se također obratio i Janos Szarkandi, predsjednik Nadzornog odbora Tvornice

cementa Kakanj: „Dobri poslovni rezultati koje Tvornica cementa Kakanj postiže godina postali su već ustaljena tradicija. Provjereni rukovodeći tim koji je na čelu ove kompanije već 12 godina, a kojemu je mandat obnovljen, predvodi tim lojalnih, stručnih i vrijednih zaposlenika kojima se ovom prilikom duboko zahvaljujem na izvanrednim rezultatima. Sa ovakvim menadžerima, radnicima i dugoročnim planiranjem, Tvornica cementa Kakanj i u buduću može očekivati uspješno poslovanje.“

GODINA REKORDA ZA HEIDELBERGCEMENT

GRUPA

Krajem marta, HeidelbergCement tradicionalno poziva poslovne medije na konferenciju za medije koja se održava u sjedištu kompanije u Heidelbergu, a tokom koje budu predstavljeni rezultati prethodne finansijske godine. Glavni izvršni direktor, dr Bernd Scheifele, izvijestio je o operativnom razvoju Grupe, dok je glavni finansijski direktor, dr Lorenz Näger, predstavio finansijske pokazatelje.

„Iako je okruženje bilo puno izazova, HeidelbergCement je uspješno završio 2017. godinu i ispunio obećanje koje smo dali kada smo najavili akviziciju Italcementija, a to je stvaranje dodatne vrijednosti za naše dioničare,“ rekao je dr Bernd Scheifele. „2017. je zapravo bila izvanredna godina za HeidelbergCement – u svojoj historiji koja ide unazad više od 140 godina, HeidelbergCement nikad nije prodao više cementa, betona, šljunka i pijeska nego u 2017. Novi rekordi također su postignuti u prihodu i rezultatima od tekućih aktivnosti.“

HeidelbergCement se tokom 2017. morao suočiti sa nekoliko izazova kao što su rast cijene energije, pojačana konkurencija na tržištima u razvoju kao što je Indonezija, nesigurnosti vezane za

Brexit glasanje u Velikoj Britaniji i loši vremenski uslovi u SAD-u. Dr. Scheifele: „Uprkos svemu, mi smo uspjeli povećati svoje rezultate od tekućih aktivnosti onako kako smo prognozirali. Odlučujući faktori uključuju našu jaku usmjerenost na programe povećanja efikasnosti i marži, te uspješnu integraciju Italcementija koja je donijela sinergije koje se realizuju mnogo brže nego što je bilo očekivano. Sve u svemu, 2017. je bila rekordna godina za prodaju, prihode i rezultate.“

Rezultati u 2017.

Obim prodaje cementa, agregata i transportnog betona značajno se povećao i dostigao nove rekordne brojke, posebno zbog konsolidacije sa Italcementijem koja je nastupila 1. jula 2016. Tokom 2016. doprinos Italcementija obimu prodaje,

prihodima i zaradama uključen je samo u drugu polovinu godine – a onda u cijelu 2017.

Tako je Grupa imala značajno povećanje obima prodaje cementa i klinkera u 2017. godini, u iznosu od 126 miliona tona ili 22% više u poređenju sa prethodnom godinom. Isporuke agregata porasle su za 12% na 305 miliona tona, a isporuke transportnih betona za 11% na 47 miliona kubika.

Zbog konsolidacije Italcementija i prihod i rezultati su se također značajno povećali u 2017. Prihod Grupe povećao se za 14% u poređenju sa 2016. i iznosi 17,3 milijardi eura, rezultati od tekućih aktivnosti porasli su za 13% i iznose 2,2 milijardi eura, a profit za finansijsku godinu se povećao za 27% i iznosi 1,1 milijardi eura.

Pored efekata konsolidacije, značajno povećanje rezultata može se pripisati povećanjima cijena, dosljednom upravljanju troškovima, posebno po pitanju troškova energije, te realizaciji sinergija vezanih za integraciju Italcementija. Cilj sinergije od 470 miliona eura, koji se prvobitno očekivao do kraja 2018, već ispunjen i prebačen do kraja 2017. i iznosi 513 miliona eura. Zbog veoma uspješne integracije ovaj sinergijski cilj podignut je na 550 miliona eura do kraja 2018.

Preliminarne prognoze za 2018.

„Veoma smo sigurni kada se radi o 2018. Prognoza za globalnu ekonomiju je pozitivna,“ kazao je dr Bernd Scheifele. „Ipak, glavni

makroekonomski rizici su ipak tu, posebno rast cijena energije i sirovina, tako da smo pokrenuli kontra mjere po pitanju troškova i cijena. Dosljedno ćemo razvijati naše globalne programe kojima povećavamo efikasnost i marže u 2018. godini, i odlučno nastavljamo sa digitalizacijom naše lanca vrijednosti.“

Dr Scheifele je dodao: „HeidelbergCement će imati koristi od dobrog i stabilnog ekonomskog razvoja u industrijskim zemljama, prije svega SAD-u, Kanadi, Njemačkoj, zemljama sjeverne Evrope i Australiji. Nastavak ekonomskog preokreta, posebno u zemljama istočne Evrope, kao i u Francuskoj, Španiji, i – manje spominjanoj – Italiji, ići će također

dr Lorenz Näger i dr Bernd Scheifele

nama u korist. U ovim zemljama generira se otprilike 75% naših prihoda. U zemljama u razvoju kao što su Egipat, Indonezija, Tajland, Indija i Maroko, kao i zapadna i istočna Afrika, očekujemo ekonomski oporavak. S obzirom na sveukupni pozitivni razvoj potražnje, HeidelbergCement predviđa povećanje obima prodaje ključnih proizvoda cementa, agregata i transportnih betona u 2018.“

Na osnovu ovih pretpostavki,

Upravni odbor je postavio ciljeve za 2018. Sa blago povećanim prihodima i rezultatima od tekućih aktivnosti i značajno povećanje profita za finansijsku godinu.

„HeidelbergCement je globalno jako dobro pozicioniran za održiv i profitabilan rast,“ zaključio je dr Bernd Scheifele. „Naša strategija je jasna: postizati stalni rast, stvarati dugoročno vrijednost za naše dioničare i održavati visokokvalitetna radna mjesta. I mi slijedimo taj put!“

VIŠE EKONOMIJE MANJE POLITIKE

EKONOMSKI FORUM

U organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, a pod pokroviteljstvom predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, dr. Denisa Zvizdića, u Sarajevu je 15. februara održan *Ekonomski forum Bosne i Hercegovine 2018*. Kao dugogodišnji partner Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, Tvornica cementa Kakanj podržala je ovaj značajan ekonomski događaj koji se ove godine odvijao pod sloganom *Više ekonomije, manje politike*. Ekonomski stručnjaci i ministri finansija država regiona govorili su ovom prilikom o tome kako povećati konkurentnost zemalja Zapadnog Balkana, podržati infrastrukturnim projektima koji spajaju regiju ali i povećanju kvalitete tržišta rada.

Dekan Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, prof. dr. Kemal Kozarić, je na otvaranju Foruma istakao: "Mi jesmo dio Evrope geografski, kulturološki i historijski. Bosna i Hercegovina sa 3,5 miliona stanovnika, sa površinom od 51.197 kvadratnih kilometara, sa svojim prirodnim resursima, značajnim geografskim položajem, klimom, ali prije svega stanovnicima jeste i mora biti i formalno dio Evrope."

Predsjedavajući Vijeća ministara BiH Denis Zvizdić podsjeća da su zemlje Zapadnog Balkana pojedinačno isuviše mala tržišta da bi ostvarile veliki ekonomski napredak, te da ozbiljni strani investitori ali i sama Evropska unija žele posmatrati ovaj region kao cjelinu.

"Moramo razmišljati o Zapadnom Balkanu kao o jedinstvenom ekonomskom prostoru koji velikim investitorima, koji mogu biti integratori, može ponuditi jako dobre uvjete. Na takav način smo tretirani u svim strategijama Evropske unije i to je jedan novi odnos prema kapacitetima koje ima i svaka zemlja pojedinačno ali i kao regija Zapadni Balkan", naveo je Zvizdić.

Šef Delegacije EU u BiH i specijalni predstavnik EU ambasador Lars-Gunnar Wigemark smatra da je ovaj *Ekonomski forum BiH 2018* došao u pravom trenutku jer je sedam dana prije njegovog održavanja objavljena *Strategija EU za zemlje zapadnog Balkana*. Evropska unija u svojoj novoj Strategiji za Zapadni Balkan naznačila je, između ostalog, da u prvom redu treba raditi na uspostavi vladavine prava i pravnoj sigurnosti kao osnovnoj komponenti razvoja budući da su sve zemlje ocijenjene da imaju visok stepen korupcije.

BiH je među posljednjima u regiji što se tiče borbe protiv korupcije i vladavine prava. To umnogome doprinosi da su strane investicije unazad nekoliko godina u konstantnom padu.

Predsjednik Vijeća stranih investitora BiH, Branimir Muidža, upozorio je da su to razlozi zbog kojih i postojeći investitori dižu ruke i odlaze iz BiH, te da bez značajnijih promjena u skorije

vrijeme BiH neće privući nove investitore. "Osim kompleksnog političkog ambijenta, osim toga što imamo nisku razinu kupovne moći stanovništva u BiH uz demografski odliv stanovništva, činjenica je da i razina vladavine prava nije na onom nivou kakva bi trebala biti, koja bi omogućila kapitalu da se osjeća sigurnim. Mi želimo da svaka kompanija u Bosni i Hercegovini ima ravnopravan tretman pred zakonom, da svaki građanin ima ravnopravan tretman pred zakonom, a mi imamo puno primjera i pritužbi kompanija da u praksi to nije slučaj", kazao je Muidža.

Dužina trajanja sudskih sporova u Bosni i Hercegovini je, prema riječima predsjednika Vijeća stranih investitora, poseban problem. "Kompanije nam svakodnevno ukazuju i na činjenicu da i kad dočekaju presude nakon pet ili deset godina sudskog spora onda se dugo čeka na izvršenje. Takva praksa sigurno neće privući strane investitore, a ni domaći kapital se ne osjeća sigurno," ističe Muidža.

Ekonomisti se slažu u jednom da bi ekonomija napredovala mnogo brže bez stalnog upliva politike, kao i da bi smanjenje političkih tenzija u regionu doprinijelo poboljšanju konkurentnosti zemalja regije.

Forum je započeo sesijom o konkurentnosti zemalja u regiji. Voditelj ove sesije bio je prof. dr. Zlatko Lagumdžija sa temom izlaganja „Izvjestaj o konkurentnosti Bosne i Hercegovine 2017/2018: regionalni izazovi“. Panelisti prve sesije bili su ministar trgovine, turizma i telekomunikacije Republike Srbije Rasim Ljajić, ministar finansija Republike Hrvatske Zdravko Marić, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović i ministar finansija i trezora

BiH Vjekoslav Bevanda.

Tema druge sesije bila je javno-privatno partnerstvo u funkciji podrške infrastrukturnim projektima. Ovu sesiju vodio je prof. dr. Kemal Kozarić, dok su u panel diskusiji učestvovali premijer Federacije BiH Fadil Novalić, ministar komunikacija i prometa BiH Ismir Jusko, profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Ljubo Jurčić i direktorica NLB banke d.d. Sarajevo Lidija Žigić.

Treću sesiju vodila je prof. dr. Fatima Mahmućehajić, a tema je bila vladavina prava i pravna sigurnost – osnova investicija i razvoja. Na ovoj sesiji učesnici su imali priliku čuti mišljenje predsjednika Suda BiH Ranka Debeveca, predsjednika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH Milana Tegeltije, direktora Uprave za indirektno oporezivanje BiH Mire Džakule, kao i predsjednika Vijeća stranih investitora BiH Branimira Muidže.

Posljednja, ali ne i manje važna sesija bila je na temu akreditacija visokoškolskih institucija kao uslova konkurentne prednosti na tržištu rada koju je vodila prof. dr. Jasmina

Selimović. Na ovom panelu su učestvovali dekanesa Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani Metka Tekavčič, prodekan za finansije i međunarodnu saradnju Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu Saša Randelović, profesorica Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Marina Dabić zajedno sa direktoricom Odjela za upravljanje ljudskim resursima Addiko Bank d.d. Sarajevo Suzanom Tihi Babić.

Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu je organizirao ovaj skup u namjeri da se na jednom mjestu okupe nosioci izvršnih funkcija, odnosno donosioci odluka koji imaju priliku prezentirati svoje strateške prioritete ljudima iz realnog sektora – biznisa, ali i spriječiti odlazak mladih ljudi koji su, također, prisustvovali ovom događaju.

„Pozitivne primjere i uspješne ljude trebamo promovisati, afirmisati i vlasti na svim nivoima moraju ih prihvatiti kao partnere“. Ove riječi dekana Kemala Kozarića možemo izdvojiti kao zaključak organizovanja cjelokupnog Ekonomskog foruma Bosne i Hercegovine 2018.

PORED TEŠNJA TERMINAL NIČE

BRIGA O KUPCIMA

Temelj uspješnog poslovanja Tvornice cementa Kakanj zasniva se na kontinuiranim dugoročnim uslugama pružanja vrhunskog kvaliteta svim partnerima. Sva nastojanja pažljivo su usmjerena na što jače dugoročno povezivanje sa kupcima, što je stalni motivator za pronalaženje novih načina logističkog pristupa.

„Pored našeg jakog prisustva u svim skoro svim sredinama gdje je gradnja znatno intenzivirana tokom proteklih godina, prije par godina pokrenuli smo i aktivnosti ostvarenja ideje i koncepta otvaranja prodajnog terminala TCK na području Doboj-Tešanj-Jelah, jednom od najperspektivnijih privrednih zona u BiH gdje je primjetno značajno jačanje građevinskih aktivnosti,“ kazao

je Bajazid Tursun, rukovodilac prodaje TCK.

Zbog dugogodišnje uspješne i značajne saradnje, odlučeno je da partner ovog projekta bude kompanija Piro Promet iz Tešnja, sa svojom poslovnom jedinicom Tešanjka. Koncept je takav da podrazumijeva plasman cementa sa lagera partnera u Tešanjci, kao

i distribuciju kakanjskog cementa i za ostale partnere na području ovog regiona jačajući poziciju brenda na ovom veoma jakom tržištu.

„Tokom maja 2017. terminal je pušten u rad, te sami dosadašnji rezultati dovoljno govore o jačini, ekspanziji i ozbiljnosti ovog koncepta i modaliteta poslovanja. Prodajni terminal daje izvrsne rezultate, što je vidljivo iz jasne prisutnosti našeg brenda na svim većim gradilištima i stovarištima građevinskog materijala,“ kazao je Tursun.

„Ovaj novi terminal služi kao bolji distributivni kanal i logistički centar za područje sjeverne Bosne koje je u ekspanziji, gdje je osjetna potražnja našeg brenda i gdje imamo kontinuirano prisustvo i značajnu ulogu na tržištu, a što, također, ima dodatne važnosti jer se u narednom periodu očekuje i realizacija velikih infrastrukturnih projekata za čije će potrebe biti veoma značajne količina cementa.“

U SIGURNIM RUKAMA

PRIZANJE

Nakon prethodnog zlatnog AAA certifikata bonitetne izvrsnosti, ove godine Tvornica cementa Kakanj je ponosni nosilac najvišeg mogućeg crvenog AAA certifikata bonitetne izvrsnosti koji dodjeljuje međunarodna organizacija BISNODE.

Skoro dvije decenija nakon privatizacije i intenzivnog programa investiranja u nove tehnologije, zaštitu okoliša, zaposlene i cjelokupnu lokalnu zajednicu, Tvornica cementa Kakanj, koja će ove godine proslaviti 40 godina

postojanja, nastavlja dalje stazom uspjeha, prosperiteta i daljeg razvoja.

Crveni AAA certifikat bonitetne izvrsnosti je potvrda **dugogodišnjeg** sistematskog i kvalitetnog rada, koji našu kompaniju svrstava u sam vrh domaće privrede, te stavlja u ravnopravan položaj sa kompanijama iz EU, jer se pri ocjenjivanju primjenjuje ista metodologija i dokazani kriteriji.

Ovim certifikatom Bisnode Bosna i Hercegovina potvrđuje da je

subjekt postigao međunarodni standard bonitetne izvrsnosti te spada u razred visoke bonitetne izvrsnosti u Bosni i Hercegovini. Poslovni subjekt zadovoljava kriterije bonitetne izvrsnosti za 2017. godinu te spada među najpouzdanije bh. poslovne subjekte koji imaju pravo korištenja međunarodno priznatog statusa AAA kao simbola standarda bonitetne izvrsnosti.

„Veoma smo sretni što ispunjavamo sve ove veoma zahtjevne uslove metodologije ocjenjivanja i odabira. Ponosan sam što se i na ovaj način potvrđuje višedecenijski kredibilitet i pouzdanost Tvornice cementa Kakanj. Naša vizija i posvećenost svih naših zaposlenika jasno govore da ćemo nastaviti istim putem i veselimo se svim novim priznanjima i novim poslovnim uspjesima,“ kazao je ovom prilikom Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa za Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku.

Kompanija Bisnode je dio međunarodne grupe Bisnode AB, najvećeg evropskog ponuđača poslovnih i bonitetnih informacija sa sjedištem u Štokholmu. Bisnode AB je na evropskom tržištu informacija prisutan još od 1989. godine i okuplja više od 2700 stručnjaka iz 18 evropskih država.

NPS - NOVI ALAT ZA LOJALNOST

BRIGA ZA KUPCE

NPS Program

Tvornica cementa Kakanj već dugo promovira svoju ideologiju četiri stuba održivosti. Naše stubove održivosti čine naši zaposleni, kupci, lokalna zajednica i dioničari. Sve naše aktivnosti su umjerene na ove četiri ciljne skupine.

Dugoročno radimo na izgradnji dobrih i pouzdanih odnosa sa našim kupcima nudeći im kvalitetan proizvod i uslugu. Zajedno sa našim

kupcima utkani smo u sve pore društvenog života naše zemlje, ali i šire.

Poznato je da je zadovoljan kupac i sretan kupac. Postavlja se pitanje kako to uvijek postići.

Krajem 2015. godine započeli smo program brige za kupce, u to vrijeme nazvan Customer Excellence projekat. Kolega Nedžad Trako i

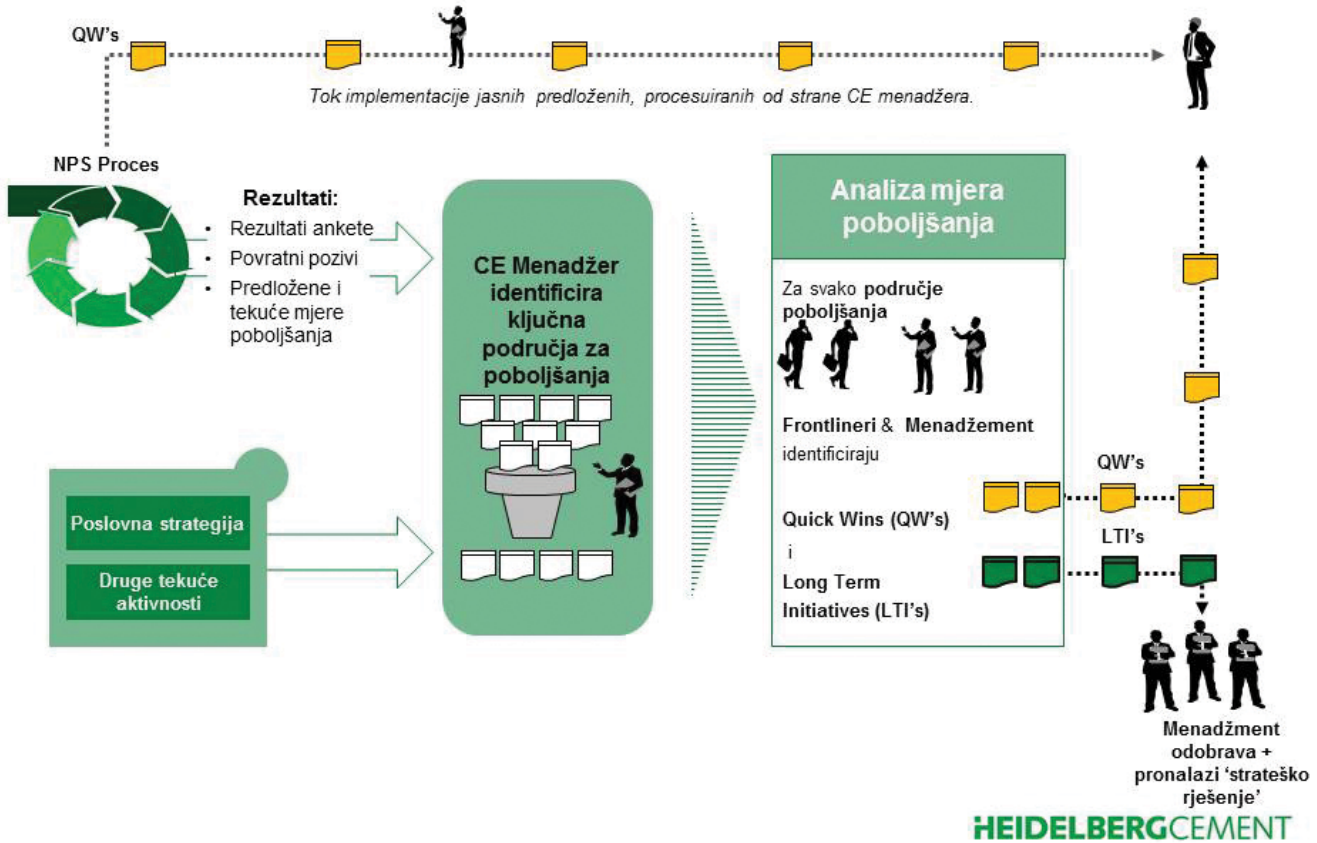
kolegica Mahira Softić iz Sektora za marketing i prodaju, predvode tim ljudi kako iz lanca prodaje tako i iz lanca otpreme proizvoda koji imaju direktan kontakt sa osobljem naših kupaca. „Cilj ovog projekta je bio da se približimo našim kupcima i osluhnemo šta je za njih najvažnije u sveobuhvatnom prodajnom procesu,“ kaže kolega Trako koji je predvodio implementaciju ovog projekta u BiH. „Ovo uključuje, između ostalog, kontakte sa prodajnim timom, informacije o tačnosti isporuka ili kašnjenja, te informacije o fakturama ili reklamacijama.“

Customer Excellence je u Bosni i Hercegovini je istovremeno implementiran i za poslovnu liniju cement i za poslovnu liniju beton. Kolegica Mahira Softić koja je obučila kompletno osoblje obje poslovne linije, i cement i beton, kako da koriste sistem i kako da ankete pošalju elektronskim putem i na vrijeme dobiju neophodne odgovore kaže: „Osnova ovog procesa jeste slanje online upitnika svim relevantnim osobama u kompaniji kupca a koje su u kontaktu sa našim osobljem. Pod ovim kontaktima ne podrazumijevamo samo prodajno osoblje nego i osobe koje rade u administraciji i proizvodnji, odnosno osobe koje su na bilo koji način u kontaktu sa našim kupcima.“

Kontinuiran dijalog sa kupcima

NPS: Tok procesa mjera poboljšanja

Rukovodilac
odjela odobrava
i nosi proces

HEIDELBERGCEMENT

i implementacija željenih poboljšanja su najvažniji aspekti ovog pristupa kupcima. Danas ovo više nije jednokratni projekat nego kontinuirani proces koji ima jednak značaj u svim zemljama u kojima HeidelbergCement posluje. Promjenom statusa od projekta do programa došlo je i do promjene naziva pa se tako ovaj program brige za kupce sada zove NPS program (NPS – Net Promoter Score).

„Od početka implementacije programa smo prošli kroz nekoliko faza procesa,“ kaže Softić. „Prvobitno smo započeli kao projekt na globalnoj IT platformi koju je razvila kompanija GemSeek. Nakon ove prvobitne implementacije procesa i uspješnog starta sredinom prošle godine

smo napravili migraciju na novu platformu koja je poboljšana verzija platforme na kojoj smo započeli. Početkom ove godine napravili smo još jednu preinaku i prešli na novi način anketiranja i dostavljanja upitnika kupcima.“

Prema riječima čelnih ljudi ovog programa cilj svih ovih poboljšanja je prilagodba sistema zahtjevnima naših frontlinera i kupaca, ispravljanje uočenih nedostataka a sve sa namjerom da program bude što učinkovitiji. Sama osnova NPS programa je konstantna komunikacija sa kupcima i onda preuzimanje potrebnih akcija.

„NPS program predstavlja još jedan naš način da pokažemo kupcima koliko su nam važni i koliko želimo

da unaprijedimo saradnju sa njima i koliko želimo da učvrstimo naše veze,“ kaže Trako. „Mi danas već imamo rezultate programa i uvedena poboljšanja koja smo učinili na zahtjeve naših kupaca. Neki od tih procesa i procedura su ušli u naše redovne poslovne aktivnosti.“

Sigurni smo da su kupci Tvornice cementa Kakanj prepoznali sve ove napore unapređenja odnosa i poboljšanja saradnje, dok su zaposlenici Tvornice cementa Kakanj i TBG BH u međuvremenu otvorili nove spoznaje o potrebama kupaca jer kako je Bill Gates rekao „Vaši najzadovoljniji kupci su Vaš najveći izvor učenja.“

KAPACITETI ZA NOVE VRIJEDNOSTI

PROJEKTI

Inovacijama u proizvodnom procesu, savremenim sistemom komuniciranja, transporta i obrade podataka te praćenjem trendova u proizvodnji cementa TCK je u posljednjih nekoliko godina postigla značajna unapređenja tehnološkog procesa, kao i dugotrajne ekonomske i ekološke koristi. Investicijama u proširenje kapaciteta, korištenjem savremenih tehnoloških rješenja i snažnijim marketinškim nastupom postignuta je prepoznatljivost marki cementa u cijeloj regiji. Naš brend, Kakanj Cement, sinonim je za vrhunski kvalitet i glavni oslonac poslovnog uspjeha naših kupaca i partnera.

„Stavljajući u fokus brigu o interesima

kupaca, upoznavajući njihove poslove, planove i ciljeve, zaključili smo da je neophodno da proširimo portfolio našeg 'sivog zlata',“ kazao nam je Branimir Muidža, generalni direktor heidelbergCementa za BiH i Hrvatsku. „To je glavni razlog pokretanja novog investicijskog projekta izgradnje novih silosa cementa. Time omogućavamo proizvodnju i prodaju novih tipova cementa koji su neophodni našim kupcima kako na domaćem tako i na regionalnom tržištu.“

Edin Bjelopoljak, rukovodilac proizvodnje i vođa projekta kaže da Tvornica trenutno ima četiri silosa cementa, što je dovoljni za samo tri vrste cementa. „Izgradnja novih

silosa cementa projekat je vrijedan skoro 8 miliona KM, i omogućit će nam da tržištu ponudimo dodatne tipove cementa, što će stvoriti nove mogućnosti moderne gradnje,“ kaže Bjelopoljak. „Važno je istaknuti da i ovaj projekat donosi poboljšanja zaštite okoliša. Naime, sada će Tvornica biti u mogućnosti proizvoditi više tipova cementa koji imaju manji procenat klinkera koji je najveći potrošač energije.

„Dosadašnje vrste cementa koje proizvodimo su također jedna vrsta green cementa,“ kazao nam je Emir Husika, rukovodilac odjeljenja za proizvodnju i otpremu cementa. „Dodavanjem materijala kao što su elektrofilterski pepeo višestruko

radimo na očuvanju okoliša. Prije svega sprječavamo da se peopeo koji je otpad iz proizvodnje električne energije odlaže na zemlju, na zelene površine. Pored toga, dodavanjem takvih materijala smanjujemo upotrebu klinkera za čiju je proizvodnju potrebna značajna količina energije.“

Postojeća situacija u proizvodnom procesu i skladišnim kapacitetima (prikazana tehnološka shema) ne pruža mogućnost za uvođenje novih tipova cementa u proizvodni proces. Tvornica cementa Kakanj trenutno proizvodi tri tipa cementa i to:

- CEM II/B-W 42,5 N
- CEM IV/B-W 32,5 N
- CEM I 52,5 N

„U Tvornici su od 1978. ukupno izgrađena 4 silosa, od kojih su tri kapaciteta 6000, a jedan 5000 tona,“ kazao je Husika. „Zbog znatno većeg korištenja cementa CEM II/B-W 42,5 N u građevinarstvu neophodno je

obezbijediti skladištenje istog u najmanje 2 silosa, te je iz tog razloga nemoguće proširenje asortimana proizvoda sa postojećim skladišnim kapacitetima.“

Iz navedenog razloga odlučeno je da se u 2017. godini započne implementacija projekta izgradnje dva nova silosa cementa, pa je iste godine urađena projektna dokumentacija, dobijene urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole, te urađeni pripremni radovi koji su uključivali premještanje infrastrukture i priprema za gradnju silosa.

Planirano je da se u 2018. godine završe aktivnosti na izgradnji dva betonska silosa, svaki promjera 8 metara i visine 43 metra. Maksimalni kapacitet pojedinačnog silosa je 2000 tona. Nakon završetka građevinskih radova pristupit će se montaži mašinske opreme koja je već nabavljena i isporučena u 2017. godini a ista će obuhvatati:

- produženje postojećeg pneumatskog transportnog sistema cementa od mlinova cementa do novih silosa;
- ugradnju Sistema za rahljenje silosa;
- sistem pražnjenja, transporta i utovara cementa iz novih silosa direktno u cisterne;
- sistem pražnjenja I transporta cementa iz novih silosa do mašine za pakovanje cementa u vreće i
- ugradnja vrećastih filtera za otprašivanje silosa.

Elektro radovi će pratiti završetak mašinskih instalacija i plan je da se početkom 2019. godine izvrše probe i puštanje opreme u rad.

Puštanjem u rad novih silosa sa pripadajućom opremom obezbijediće se prostor za skladištenje, utovar u cisterne i pakovanje 2 nova tipa cementa, čime Tvornica cementa Kakanj nastavlja sa prepoznatljivom poslovnom strategijom koja kontinuirano i dugoročno stvara nove vrijednosti za sve interesne strane.

DELTA PLANET BANJALUKA

PROJEKTI UŽIVO

Ovaj put izdvojili smo najveći poslovni projekat koji se trenutno radi u Banjaluci. Radi se o tržnom centru Delta Planet, čija izgradnja je počela prošle godine. Banjalučka poslovnicu TBG BH zadužena je za većinsku kontinuiranu isporuku visokokvalitetnog transportnog betona, dok ostatak pokriva Niskogradnja d.o.o. koja za svoj beton koristi također cement vrhunske kvalitete proizveden u Tvornici cementa Kakanj.

Niskogradnja je ujedno i glavni izvođač radova na objektu. Ukupne količine transportnog betona, ne uključujući gotovu AB konstrukciju, iznosi oko 30.000 kubnih metara.

Delta Planet tržni centar je najveći objekat te vrste na prostorima Republike Srpske i BiH, a imat će površinu od 62.500m² od kojih je 30.200m² prostora za izdavanje.

Objekat se nalazi u samom

centru Banjaluke, a u sklopu ovog centra naći će se svjetski poznati brendovi, od koji se neki i prvi put predstavljaju na ovom tržištu. Pored velikog broja novih radnji, centar će u svom sastavu imati i najveće kino na tim prostorima na 1500m² sa 5 sala i najmodernijom opremom, kao i supermarket, dio sa restoranima i oko 1000 parking mjesta. Otvaranje je planirano za prvi kvartal 2019. godine.

Delta Real Estate Grupa je jedna od vodećih regionalnih kompanija u oblasti nekretnina sa operacijama u širem regionu.

Osnovni podaci projekta

1. Investitor: Delta Real Estate Beograd
2. Glavni izvođač: Niskogradnja d.o.o. Laktaši
3. Isporučilac betona: TBG BH d.o.o. PJ Banja Luka i Niskogradnja d.o.o.
4. Isporučilac cementa: Tvornica cementa Kakanj d.d. Kakanj PJ Banja Luka
5. Vrijednost projekta 60 miliona eura
6. Količina betona: 30.000 m³
7. Površina objekta: 62.500 m²

JEDAN REGION JEDNA EKONOMIJA

POSLOVNI FORUM

Ovogodišnji Sarajevo Business Forum, koji je od 2010. godine organizuju Bosna Bank International (BBI) i Islamska razvojna banka (IDB) održan je 25. i 26. aprila. Program foruma vodila je ugledna ekonomska analitičarka, stručnjakinja za energetska pitanja, biznis savjetnica, kolumnistica i medijska komentatorica Cornelia Meyer.

SBF je ugostio 1.800 učesnika iz

50 zemalja svijeta, predstavljeno je 250 projekata, a održano je 365 B2B sastanaka. Ove godine rekordan broj novinara izvještavao je s konferencije na kojoj je bio akreditovan 371 predstavnik medija, što je za 15 posto više nego prošle godine.

U forumu je učestvovao i Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora u BiH i direktor HeidelbergCementa za BiH i

Hrvatsku, te je ovom prilikom naglasio posebnu važnost Sarajevo Business Forumu kao događaja koji je prema njegovom mišljenju dobra prilika za investitore ali i za političare kako bi radili na poboljšanju poslovnog ambijenta. "Političari trebaju iskoristiti ovu priliku i trebaju imati sluha za ideje koje predlažu investitori, kako bi svoje kapacitete usmjerili ovdje, a ne negdje drugo", navodi u izjavi.

Muidža smatra da je SBF jako dobra prilika da se BiH pozicionira na mapu investicija širom svijeta, te da je ovo dobra prilika i za investitore da upoznaju kapacitete koje BiH može ponuditi. Kada je riječ o otklanjanju barijera i prepreka za strane i domaće investitore, složio se sa zaključcima izlagača. "Barijere i vlast u BiH su ono od čega zavisi da li će poslovne ideje ugledat svjetlo dana, kako bi investitori bez problema mogli upravo ovdje realizovati svoje ideje", kazao je Muidža.

Organizovan pod sloganom "Jedan region – jedna ekonomija" ovogodišnji SBF bio je posvećen analizi i iznalaženju načina na osnovu kojih zemlje Zapadnog Balkana mogu prosperirati u odnosima s EU, jačanju regionalne industrije i saradnje te pronalasku rješenja za iskorištavanje potencijala u oblasti energije, edukacije, IT industrije, poljoprivrede i turizma.

NAJBOLJE JE SPRIJEČITI

SIGURNOST

Od aprila ove godine prema instrukcijama iz Grupe, uveli smo novo sredstvo zaštite na radu i prevencije nezgoda. Radi se o posebnoj kartici uz pomoć koje svaki radnik netom prije obavljanja zadatka provjerava da li je sve sigurno da se zadatak uradi.

„U suštini, STOP kartica je sredstvo za zaposlenike za posljednje provjere da li je određeni zadatak siguran prije nego što pristupe njegovom obavljanju i izvršenju, ili je neophodno obaviti još neke dodatne mjere kako bi sve bilo sigurno,“ kazao nam je Ezedin Kićo, stručni saradnik za zaštitu na radu. „Prošle godine odlučeno je da se u cijeloj NEECA regiji uradi harmonizirana STOP kartica kako bi radnici imali praktično sredstvo za posljednje provjere prije izvršenja zadatka. Sadržaj kartice je dogovoren na zajedničkom sastanku svih predstavnika za sigurnost na radu iz svih država naše regije koji je održan prošle godine u Bukureštu.“

Kartica je urađena na engleskom jeziku, a onda prevedena na sve jezike regije. Svim radnicima dostupna je knjižica koja sadrži 50 STOP kartica koje se mogu lako odvojiti. Na koricama knjižice ispisana su kardinalna pravila sigurnosti na radu kao svakodnevni podsjetnik da nam je sigurnost uvijek na prvom mjestu.

STOP!

Hitni telefonski broj

112

siguran rad zdrav život

Ime(na)			
Datum			
Zadatak			
		DA	NE
1.	Da li je danas okruženje uobičajeno?	☐	☐
2.	Je li okruženje bez rizika?	Iznad: ☐ Ispod: ☐ Ispred / iza: ☐ Unutar: ☐	☐
3.	Jesam li fizički spreman i dovoljno zdrav za ovaj zadatak?	☐	☐
4.	Imam li dovoljno informacija o radu i odgovarajućim metodama?	☐	☐
5.	Znam li / imam li sva neophodna radna odobrenja?	☐	☐
6.	Poznajem li sve kolege koji su uključeni u konkretni zadatak?	☐	☐
7.	Je li moj nadređeni upoznat sa poslom?	☐	☐
8.	Jesu li svi potencijalni opasni izvori energije izolirani (LoToTo)?	☐	☐
9.	Jesu li moji alati / oprema / LZO u dobrom stanju i odgovarajući za traženi posao?	☐	☐
10.	Znam li šta trebam raditi u slučaju nužde?	☐	☐

IZBORI ZA NOVI SASTAV

VIJEĆE UPOSLENIKA

Dana 6. aprila 2018. godine, u skladu sa Zakonom o vijeću uposlenika (Sl.novine FBiH 38/04), održani su izbori za novi saziv Vijeća uposlenika Tvornice cementa Kakanj.

U vremenu od 6:15–19:15 sati glasalo je 159 od ukupno 192 radnika ili 83% radnika sa pravom glasa.

Izborna komisija u sastavu Ana Iljić, Nermin Škorić, Almir Šišić i Sanel Vehab vrijednos su radili i pobrinuli e da sve prođe bez ikakvih problema. Ana Iljić, predsjednica komisije nam je kazala da tokom izbora nisu uočene nikakve nepravilnosti i nezakonitosti.

Od predloženih 16 kandidata svaki

radnik mogao je odabrati 7 delegata za članove Vijeća.

Prema broju glasova sačinjena je lista kandidata kako slijedi:

Fahrudin Kusić	78
Ljubomir Dugonjić	71
Mirzet Bjelopoljak	46
Elvedin Alajbegović	44
Almir Bajtarević	43
Avdo Husika	42
Mahir Murtić	40
Namira Alajbegović	39
Kemal Velispahić	38
Almira Tatlić	34
Namir Čišija	31
Namik Hadžić	31
Edin Šemić	23
Enver Čišija	21
Uzeir Hrustić	19
Salih Suljić	19

Ubrzo nakon izbora, 25.4.2018. godine održana je sjednica Vijeća uposlenika na kojoj je konstituisano novi saziv u skladu sa rezultatima izbora.

Članovi ranijeg sastava Vijeća su, u skladu sa zahtjevima radnika, donijeli internu odluku da se Vijeće formira tako da procentualno odražava broj radnika po organizacionim jedinicama.

U novi sastav Vijeća ušli su Fahrudin Kusić, Ljubomir Dugonjić, Mirzet Bjelopoljak, Mahir Murtić, Avdo Husika, Almira Tatlić i Elvedin Alajbegović.

Predsjednik Vijeća ostaje Fahrudin Kusić s bozirom na najveći broj osvojenih glasova.

KAKANJSKI PROFESIONALCI

SARADNJA

GRADIBA

Modus Projekt d.o.o. | 72240 Kaknja
Bana i Hercegovina
+387 62 499 660 | kontakt@gradi.ba
www.gradi.ba

**SVIJET
GRAĐEVINARSTVA
NA JEDNOM MJESTU.**

Oporavak građevinske industrije nakon velike ekonomske krize išao je veoma sporim koracima. Ipak, industrija u proteklih nekoliko godina kontinuirano raste, a glavni faktor napretka je sve veća saradnja i zajednički nastup na tržištu proizvoda i usluga. Kako bi olakšali ovu saradnju, domaći poduzetnici iz Kaknja osmislili su poseban alat kako bi unaprijedili poslovanje u toj oblasti, a Tvornica cementa Kakanj odlučila je ovom značajnom bosanskohercegovačkom projektu dati punu podršku u formi partnerstva sa kompanijom Modus Projekt.

Kompanija Modus Projekt iz Kaknja, koja se bavi projektovanjem, nadzorom i savjetovanjem u građevinarstvu, osmislila je

posebnu Internet platformu pod nazivom gradi.ba što predstavlja prvu profesionalnu online mrežu u građevinskoj industriji u BiH. Na ovoj poslovnoj mreži naći će se sve građevinske firme koje se bave različitim vrstama građevinskih radova, od projektovanja i savjetovanja, preko izvođenja radova, nadzora, nabavke i proizvodnje građevinskih materijala, pa sve do onih koji se bave uređenjem enterijera i prodajom namještaja.

Vlasnici portala Adnan Čehajić i Nedžad Rožajac, koji su i došli na ideju uvezivanja profesionalaca iz građevinske industrije, kažu da je platforma nastala iz potrebe da se objedine informacije o kompanijama, proizvodima i uslugama u sektoru građevinarstva i pratećih delatnosti.

„Želimo da građevinari i oni koji su vezani za građevinarstvo putem portala komuniciraju jedni s drugima na način da odabirom nekoga iz domena koji njih zanima mogu uputiti upit za ponudu, saradnju ili direktno komunicirati,“ kazao je Čehajić.

Gradi.ba online platforma, kako je dodao, nudi mogućnost povezivanja sa drugim građevinskim kompanijama, podjelu informacija, kao i predstavljanje vlastitih projekata. Kompanije mogu besplatno kreirati profil kompanije, pronalaziti i aplicirati na projekte, uvezivati se i razvijati posao.

„Dakle, cilj portala je uvezivanje građevinara i onih koji su usko vezani za ovu industriju, na način da oni direktno putem portala komuniciraju, šalju zahtjeve za ponudu ili direktno preko nas, ukoliko je nešto specifično, traže zahtjev ili portfolio, te da na taj način veoma brzo dođu do efikasnog rješenja – dodao je Čehajić napominjući da je platforma namijenjena za pravna lica.

Broj kompanija koje se pridružuju ovoj korisnoj mreži iz dana u dan sve je veći, a sigurni smo da će se na ovaj način saradnja među kompanijama podići na novi nivo i omogućiti kompanijama bolji zajednički nastup kako na domaćem tako i na inostranom tržištu.

PODSTREK MLADIMA

PODRŠKA BIZNISU

U organizaciji Predstavništva njemačke privrede u BiH i Burch univerziteta, u Sarajevu je 21.2.2018. organizovana prva *Start me up* konferencija koja je okupila svjetski poznate stručnjake za osnivanje start-upa, diplomatske i akademske predstavnike, te poduzetnike sa praktičnim iskustvom, sve sa ciljem istraživanja prilika za Start-up biznis u Bosni i Hercegovini.

Studenti i učenici su imali priliku čuti o iskustvima njemačkog poduzetništva, uspješnim

primjerima start-upa, gledištu njihovih kolega, ulozi države i trenutnim akademskim mogućnostima. Dio koji je pobudio najviše interesovanja je bilo takmičenje šest timova učenika i studenata koji su predstavili svoje start-up ideje. Njihove prezentacije i ideje je ocjenjivao stručni žiri, tako da je takmičenje koncipirano kao predstavljanje ispred pravih investitora u start-upe, a nagrade najboljima dodijelio je Branimir Muidža, predsjednik Vijeća stranih investitora U BiH.

"Želimo afirmisati, zemlju znanja, a ne zemlju poznanstva. Želimo afirmisati vrijednosti koje će mladim ljudima pomoći da svoju budućnost vide unutar granica BiH", kazao je Muidža, te dodao kako smatra da je znanje, kapital koji posjeduju mladi ljudi u BiH kad završe škole, fakultete na puno boljem nivou.

Konferencija je rezultirala s korisnim savjetima stručnjaka i potvrdila da mladi ljudi predstavljaju potencijal koji najviše obećava u razvoju poduzetništva u Bosni i Hercegovini.

PARTNERI ZA NAPREDAK

PREDSTAVLJAMO PARTNERE

U našoj rubrici Predstavljamo partnere ovom prilikom upoznat ćete dva veoma prosperitetna partnera koji nam dolaze iz Tešnja i Jelaha, najperspektivnije privredne zone u BiH, a s kojima zajednički nastupamo na Sajmu privrede u Tešnju koji se održava u maju 2018. godine. Radi se o kompanijama partnerima Piro promet d.o.o. Tešanj i Inžinjerin 1 d.o.o. Jelah.

Piro promet iz Tešnja jedna je od najbrže rastućih kompanija u BiH. Ova prosperitetna kompanija osnovana je 2004. godine. Danas imaju 57 uposlenih i posluju na

četiri lokacije. Firma se bavi prodajom građevinskog materijala. U njihovim poslovnicama možete pronaći kompletnu ponudu proizvoda za gradnju, odnosno sve što vam je neophodno da biste svoj građevinski projekat uradili efikasno i kvalitetno.

"INŽINJERING 1" Jelah, pod ovim nazivom egzistira od 1990 godine kao samostalna zanatska radnja (s.z.r.) za projektovanje i izvođenje građevinskih radova, da bi zatim 1991 godine ta djelatnost bila proširena i na trgovinu. Preduzeće "Inžinjerin 1" Jelah je registrovano

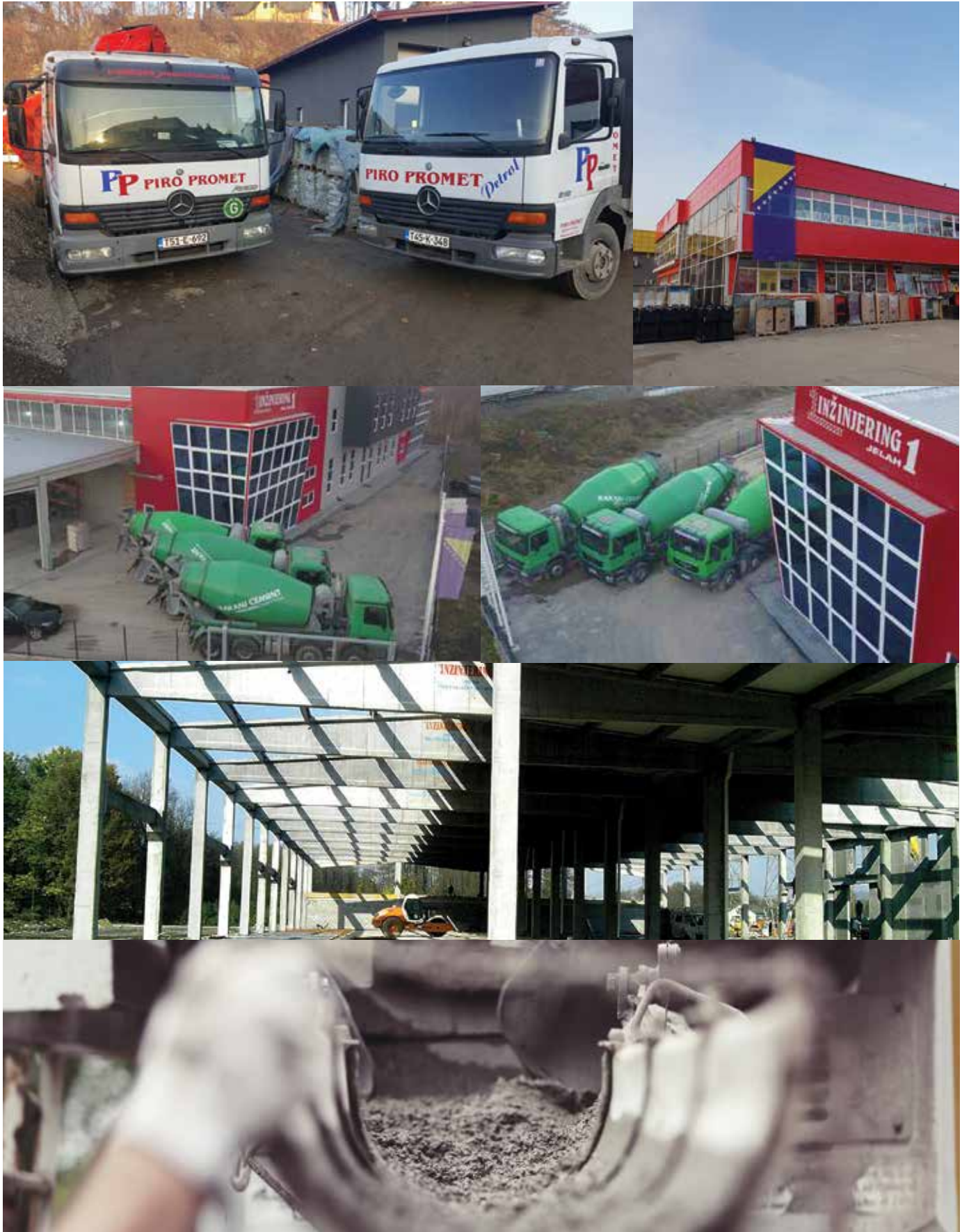
kao d.o.o. 2000. godine što se nije mijenjalo do danas.

Osnivanjem preduzeća "Inžinjerin 1" d.o.o. Jelah, od strane Ahmeta Hujdura dip.Ing.građ. nastavljena je tradicija građevinskog opredjeljenja porodice "Hujdur" prisutne već više od 50 godina.

Primarna djelatnost preduzeća jeste proizvodnja i montaža prefabrikovanih armirano betonskih elemenata za visoko i nisko gradnju kao i prodaja i ugradnja betona. Firma također radi sve vrste projekata i prateće dokumentacije.

Pored tradicije, kvaliteta urađenih radova garantovana je certifikatima ISO 9001:2008 kao i ISO14001:2005. Za brzo i kvalitetno odrađene poslove u oblasti projektovanja i izvedbe objekata brine se mladi i stručni tim inžinjera, moderna mehanizacija i stručna radna snaga sa iskustvom pri izvedbi velikog broja objekata širom Bosne i Hercegovine kao i regiona, što potvrđuju i reference ove kompanije.

U saradnji sa partnerskim firmama u mogućnosti su također raditi i objekte po sistemu ključ u ruke za skoro sve vrste objekata.

ČISTA LOKACIJA SIGURNA LOKACIJA

SIGURNOST NA RADU

clean site
safe site **Pet koraka za unapređenje sigurnosti** **safe work** **healthy life**
na radnom mjestu

Korak	Značenje
1 Sortiraj	Razvrstaj ono što je potrebno od onog što nije <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bacij, uskladišij, recikliraj ono što se ne koristi
2 Postavi	Odredi mjesto za sve i stavi sve na svoje mjesto <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizuj opremu tako da joj se može lako pristupiti
3 Očisti	Održavaj radno mjesto i opremu čistim radi inspekcije i sigurnosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ Održavaj radno mjesto ▪ Popravi glavne uzroke nepravilnosti kao što su curenje i prosipanje ▪ Održavaj inspeksijske rutine za opremu
4 Standardiziraj	Standardiziraj radne prakse radi dosljednosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uobičajene metode i VIZUALNI standardi pomažu u održavanju prethodnih koraka
5 Održavaj	Održavaj napredak i radi na poboljšanju <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podstiči stalnu opredijeljenost poštivanju standarda (Podrška rukovodstva)

Poboljšaj

Održavaj

HEIDELBERGCEMENT

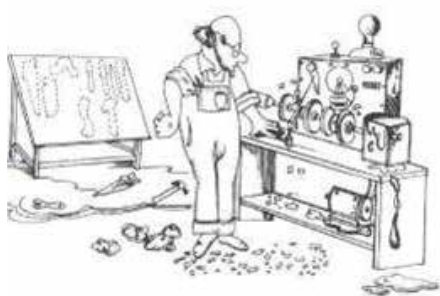
Rad na unapređenju zdravlja i sigurnosti na radu već godinama je prioritet HeidelbergCement Grupe. Stručnjaci raznih profila redovno rade analize i nastoje uvesti što jednostavnije procedure kojima bi se na najbolji mogući način spriječile bilo kakve vrste povreda na radu.

S tim u vidu osmišljena je i nova inicijativa pod nazivom „Čista lokacija / Sigurna lokacija“ (Clean Site / Safe Site). „Radi se o standardizovanom pristupu upravljanja radnom okolinom, to jest, Housekeeping odnosno Održavanje i organizacija radne

okoline, te inspekcijama i urednom radnom mjestu, kazao nam je Ezedin Kićo, stručni suradnik Tvornice cementa Kakanj za poslove zaštite na radu. „Naime, analizom provedenom za 2017. godinu kroz novi AID sistem koji se koristi za registrovanje ne samo povreda na

radu nego i mogućih povreda koje su spriječene, utvrđeno je da je oko 20% svih povreda uzrokovano nepravilnom organizacijom radnog mjesta ili neispravnim alatkama.“

Također je analizom utvrđeno da je svaka deseta zabilježena nesigurna radnja povezana sa održavanjem radnog mjesta. Svaka treća zamalo izbjegnuta nezgoda je poskliznuće, spoticanje ili pad, a svaka peta prijavljena povreda je uzrokovana poskliznućem, spoticanjem ili padom.“

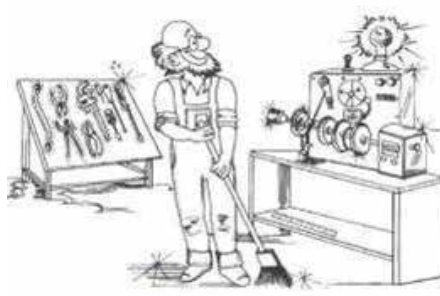

Kako kažu stručnjaci, cilj ove inicijative je smanjenje otpada, optimizacija produktivnosti, poboljšanje sigurnosti i održavanje dobre radne sredine. Metodologija je pokazala da smanjuje rizik od nezgoda na lokacijama Grupe i pomaže kompaniji da osigura „Zero Harm“/„Nula povreda“ vlastitim radnicima i izvođačima radova te poboljša vizuelni izgled radnog okruženja.

U tu svrhu, na svim radnim mjestima neophodno je da primjenjujemo pristup koji se naziva 5S s kojim smo se upoznali još u toku implementacije CIP programa. 5S je skraćena za pet termina na engleskom – Sort, Set, Shine, Standardize i Sustain, što bi u prevodu na naš jezik bilo Sortiraj, Postavi, Očisti, Standardiziraj i Održavaj. Dakle, sada imamo dodatnu inicijativu sa jasnim fokusom na sprečavanju odnosno smanjenju rizika od nezgoda. Radnici će putem svojih pretpostavljenih biti upoznati sa ovim pristupom i uvedeni u njegovu

primjenu za svoje radno mjesto.

Prije nego što se počne sa primjenom ovog pristupa neophodno je izvršiti i određene preliminarne zadatke. Prvo se lokacija, u našem slučaju TCK, treba podijeliti na geografske zone, npr. kamenolom, mlin, peć, drobilana, transporteri itd. Nakon toga se imenuju osobe koje su odgovorne za koordiniranje akcija za svaku zonu ili tip opreme, da bi se potom odredile prioritetne akcije i postavili vremenski okviri za zone/opremu s kojima će se započeti

inicijativa čista lokacija / sigurna lokacija.

„Održali smo savjetodavni sastanak sa rukovodiocima pojedinih cjelina u TCK s ciljem dodatnog upoznavanja sa inicijativom kao i definisanja

narednih koraka po kvartalima za 2018. godinu. U skladu sa prvim zadatkom ove inicijative, definisali smo zone odgovornosti za TCK i nominovali odgovorne osobe. Također smo odredili naredne aktivnosti sa rokovima i osobama odgovornim za praćenje realizacije inicijative 'Čista lokacija / sigurna lokacija',“ kazao je Kićo.

„Zaštita zdravlja i sigurnost na radu imaju najveći prioritet u Grupi. Standardizacijom postizemo uspostavljanje i održavanje dobro uređenog i efikasnog radnog mjesta, koje je prije sve sigurno za rad. Naš je zadatak da stalno radimo na smanjenju rizika za sve naše zaposlene, izvođače radova i treća lica, i da postignemo svoj cilj koji je 'nula povreda' na našim lokacijama,“ kazao je ovim povodom Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja. „Neophodno je da se svi maksimalno uključimo u provođenje ove inicijative jer su nam zdravlje i sigurnost najpreči!“

PROCES NA DLANU

OBUKE

Proizvodnja cementa složen je tehnološki proces koji je podijeljen u više koraka. Nemoguće je da svaki radnik poznaje sve dijelove procesa u detalje, ali je poželjno da svi budemo upoznati sa osnovnim koracima i procesima koji se odvijaju u tvornici.

Kako bi se radnici u administraciji što bolje upoznali sa načinom

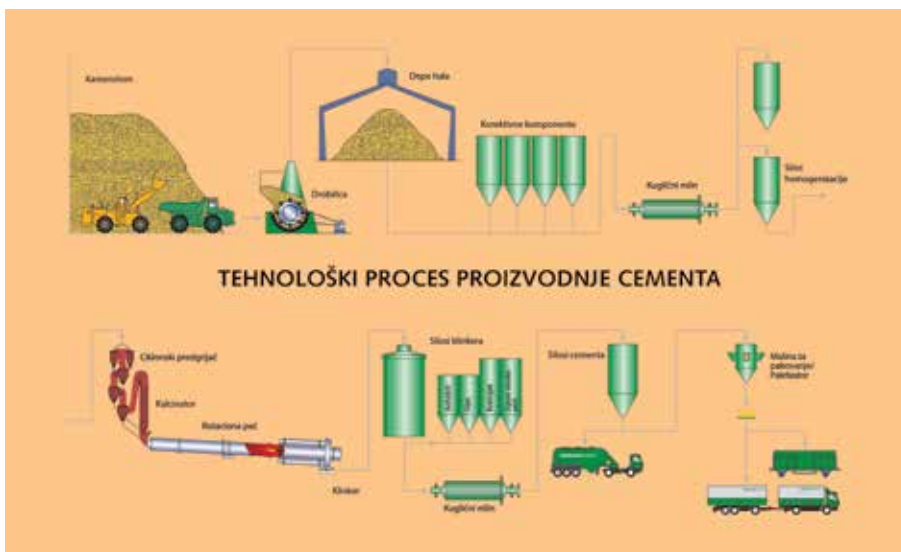
proizvodnje našeg glavnog proizvoda, pobrinuo se Kadrovski odjel koji je organizovao osnovnu obuku za sve radnike u administraciji, odnosno ne-proizvodno osoblje.

Iskoristivši miran zimski period u proizvodnji, predavači su bili kolege iz Odjela za kontrolu kvaliteta, Nedžad Haračić i Nevzet Merdić, koji su spremno odvojili svoje

vrijeme, podijelili znanje i uveli svoje kolegice i kolege u osnove tehnologije proizvodnje cementa.

Obuka se odvijala u dvije grupe, 13. i 14. februarara 2018. u velikoj Sali nove upravne zgrade u terminu od 13 do 14 sati. Kolege Haračić i Merdić objasnili su svaki korak proizvodnog procesa uključujući i kako se radi ispitivanje terena na kojem se nalazi sirovina, koji je najbolji sastav krečnjaka, skladištenje u hali sirovine, mljevenje i priprema za pečenje, pečenje sirovinskog brašna i temperature koje se postižu u peći, zašto je važna visoka temperatura i koji se to hemijski procesi odvijaju tokom pečenja, zatim nastanak klinkera, njegovo hlađenje i mljevenje, i na kraju pakovanje i otprema cementa.

Posebna pažnja ovom prilikom posvećena je procesu pečenja uz korištenje alternativnih goriva kako bi se radnici što više informisali o ovom ekološkom pristupu proizvodnji cementa.

PRILAGODBA KORISNICIMA

NOVE OPCIJE

U jednom od prethodnih brojeva, iz 2016. godine, pisali smo o novom sistemu za elektronsko upravljanje dokumentima i ogromnim prednostima ovakvog sistema za cjelokupnu organizaciju. U međuvremenu, došlo je do određenih pomaka i novih zahtjeva korisnika tako da se sistem prilagodio potrebama kompanije odnosno potrebama korisnika sistema. Kako bi se sumirale sve nove funkcionalnosti sistema, IT odjel Tvornice cementa Kakanj organizovao je obuku za sve korisnike OWIS sistema koja se održala 12.4.2018. godine u dva termina od po sat vremena.

Obuku su proveli kolege Emir Bilalović, rukovodilac IT odjela, i Samir Olovčić, inženjer za podršku poslovnim informacionim sistemima. Na samom početku kratko su predstavljene postojeće procedure i funkcionalnosti, nakon čega je kolega Olovčić objasnio na koji način se odvijao proces uvođenja novih funkcionalnosti i automatizacije. Tako je jedan od procesa, koji je oduzimao prilično vremena prilikom skeniranja, sada automatizovan na način da se na samom printeru/skeneru može odmah odabrati stranka, a skeniranjem se automatski u aplikaciji kreira predmet, u isti se priloži skenirani dokument te se predmet delegira na osobu

zaduženu za dalje postupanje.

U nastavku je predstavljena i nova procedura koja se odnosi na internu poštu. Izmjene u sistemu sada omogućavaju svim korisnicima da internu poštu razmjenjuju putem OWIS-a direktno. Moguće je određeni predmet direktno delegirati bilo kome pojedinačno ili grupi korisnika koja se kreira na zahtjev uz obrazloženje. Predmete

koje neko zaprimi ili šalje vani, također može proslijediti i putem interne pošte.

U skladu sa novim funkcionalnostima i opcijama uradit će se i nova korisnička uputstva koja će biti dostupna putem intraneta kompanije. Kolege iz IT odjela također su naglasili da je svakako moguće tražiti nove funkcionalnosti kako bi se proces upravljanja dokumentima što više pojednostavio i automatizovao, te da je dovoljno elektronskom porukom poslati zahtjev za novu funkcionalnost uz prateće obrazloženje. Posebna pažnja skrenuta je i na to da je neophodno redovno raditi zatvaranje predmeta kako bi korisnici imali bolji uvid u predmete po kojima trebaju postupati.

TEHNOLOGIJA KOPANJA

NOVE OPCIJE

U cilju poboljšanja efikasnosti i podizanja pogonske spremnosti na pogonu Kamenoloma Ribnica, Tvornica cementa Kakanj u martu ove godine nabavila je novi hidraulični bager. Radi se o bageru marke Volvo EC480 EL, što je prvi takav primjerak nabavljen u Bosni i Hercegovini.

Zamjenom starog CAT 350L bagera iz 1996. godine, novi Volvo bager ispunjava sve moderne zahtjeve, pa tako ima ekološki prihvatljiv motor euro 4, dok je kabina nešto najmodernije u ovom svijetu i izgleda poput neke napredne igraće konzole. Radi se o takozvanom HMI sučelju (Human Machine Interface) što znači da su sva sučelja uključujući upravljačke palice, tipkovnicu i LCD monitor, ergonomski postavljena i dizajnirana za optimalnu kontrolu i učinak.

Godina proizvodnje je 2018, zapremina kašike 2,7 m³, a težina novog bagera 50 tona. Moćna i efikasna proizvodna mašina, dizajnirana da smanji potrošnju goriva, nepatvoren je izvor produktivnosti. Uz naprednu tehnologiju koja uključuje Volvov jedinstveni ECO mod i novi elektro-hidraulični sistem kontrole, EC480EL uvodi ozbiljna poboljšanja u efikasnosti potrošnje goriva.

"Veoma važno je istaći da se nabavkom nove mašine enormno povećala bezbjednost," kazao je

Hadis Neimarlija, rukovodilac pogona kamenoloma Ribnica. "Naime, bager je opremljen kamerama koje omogućavaju potpunu preglednost cjelokupnog kruga rada mašine, dok su sve površine na kojima je predviđeno kretanje po bageru prekrivene protiv-klizajućim pločama. Servisiranje je također olakšano lakšim pristupom svim filterima i tačkama podmazivanja. Novi rukohvati su također osmišljeni da povećaju sigurnost, a sklopivi su kako bi se minimizirala transportna visina."

Kabina, čiji vitalni dijelovi imaju pojačanu zaštitu, ima hidraulične amortizere, što omogućava odličnu zaštitu od vibracija tokom rada, te je obložena na način da maksimalno smanjuje sveukupnu buku. Klima i

sistem grijanja su također vrhunske izvedbe, dok je sjedište ergonomsko i prilagodljivo kao što su i upravljačke palice, što radniku omogućava maksimalni nivo udobnosti tokom rada. Dugmad na upravljačkoj palici moguće je programirati zavisno od potreba, dok je sada moguće putem Bluetooth mašinu povezati sa drugim uređajima.

Ova investicija vrijedna 730 hiljada KM uključuje i Care track program za praćenje rada bagera (lokacija, sati rada, potrošnja itd.) koji se može pratiti putem kompjutera ali i mobilnog telefona, tako da uvijek imamo tačan uvid u sve parametre rada mašine. Nadamo se da će dugo i uspješno služiti na našem kamenolomu.

SALAŠ U DOBROM DRUŠTVU

■ DRUŽENJE

Nastavljajući sada već dugogodišnju tradiciju, zaposlenice Tvornice cementa Kakanj i svih povezanih društava iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, i ove godine su se družile na zajedničkom putovanju povodom 8. marta, Dana žena. Ove godine izbor je pao na Novi Sad, prijestolnicu Vojvodine.

Tokom boravka u vjerovatno najljepšem gradu Srbije, kolegice su imale priliku da uz vodstvo profesionalnog vodiča obidu sve

znamenitosti grada. Nezaobilazna je bila posjeta najvećoj atrakciji ovog kraja, Petrovaradinskoj tvrđavi. Petrovaradin je nekadašnji utvrđeni grad uz rijeku Dunav, danas dio užeg gradskog područja Novog Sada. Na prostoru petrovaradinske tvrđave prvo ljudsko naselje postojalo je još 4500. godina prije nove ere.

Nakon Petrovaradina, lagana šetnja se nastavila kroz staro jezgro Novog Sada. Kolegice su imale priliku

vidjeti sve glavne atrakcije grada poput Trga Svetozara Miletića, Dunavsku ulicu, Dunavski park, spomenik Jovi Jovanoviću Zmaju, Vladičanski dvor, Sinagogu itd.

Posjeta nikako ne bi bila kompletna bez posjete nekom od poznatih vojvođanskih salaša. Izbor je pao na Salaš 137 na Čeneju gdje su dame uživale u izvrsnoj domaćoj kuhinji, autentičnom ambijentu salaša i lokalnoj muzici vojvođanske ravnice.

BEZVREMENSKA ESTETIKA

KULTURA

U povodu proslave Dana Sarajeva, organizovana je tradicionalna Šestoaprilaska izložba kao poklon umjetnika gradu Sarajevu za rođendan. Tom prilikom tri umjetnička udruženja BiH dodijelila su godišnje nagrade za najbolje radove u tri kategorije. U kategoriji arhitekture, Grand Prix, odnosno glavna nagrada pripala je arhitektima Sanji Galić-Grozdanić i Igoru Grozdaniću (Studio Nonstop) za našu Upravnu zgradu Tvornice cementa Kakanj.

Aplicirajuću za nagradu, Igor i Sanja naveli su, između

ostalog, sljedeće: „Upravna zgrada Cementare u Kakanju čini jednostavan ali dinamičan trospratni volumen formiran od horizontalnih betonskih traka – etaža i vertikalnih betonskih brisoleja između njih... Upotrebom natur betona, kako u eksterijeru tako i u enterijeru željelo se reflektirati prema lokaciji i osnovnoj djelatnosti Cementare Kakanj, proizvodnji cementa i u krajnjoj liniji betona. Na ovaj način stiče se utisak da je objekat izronio iz svog okruženja i da potpuno prirodno izrasta iz ambijenta u kojem je nastao.”

Ocjenjujući rad, stručni žiri je kazao sljedeće: „Nova administrativna zgrada tvornice cementa Kakanj, autora 'Studio Non Stop', plijeni imaginaciju svojim bezvremenskim izrazom i upotrebom ogoljenog betona u enterijeru i eksterijeru. Horizontalna slojevitost i unutrašnja organizacija objekta jasno se ogledaju na njegovoj fasadi. Vertikalni betonski elementi, umetnuti između horizontalnih ploča i postavljeni pod različitim uglovima, kreiraju različite stepene permeabilnosti između enterijera objekta i eksterijera. Na sjeveru, prema servisnim prostorijama, oni se preklapaju i zatvaraju fasadu. Na jugu, prema kancelarijama, postaju brisoleji iza kojih te glavne prostorije zgrade dobijaju bogato prirodno svjetlo kroz visoke otvore. Zbog svoje bezvremenske estetike i materijalizacije visokog kvaliteta, nova upravna zgrada Tvornice cementa Kakanj može se posmatrati kao kontinuitet ili revitalizacija visoko kvalitetne arhitekture izrađene od ogoljenog betona ranijih dekada razvoja arhitekture Bosne i Hercegovine.”

Iskrene čestitke Sanji i Igoru, uz želju da svojim budućim projektima osvoje još mnogo nagrada!

TRADICIJA PODRŠKE

KULTURA

Pred prepunom salom kakanjskog Doma kulture, Rudarska glazba je povodom Dana općine Kakanj i Dana Armije Republike BiH, 16. aprila održala prvi Aprilski koncert. Teško je riječima opisati oduševljenje mnogobrojne publike i uzbuđenje svih izvođača koji već godinama uljepšavaju sve važne kakanjske događaje izvedbama kako klasičnih tako i modernih i filmskih muzičkih djela.

Ovaj koncert održan je kao podrška svim članovima Orkestra koji željno već godinama pokušavaju da unaprijede svoj rad. Veliki broj instrumenta davno je nabavljen, a Rudarska glazba već odavno nema

svečane uniforme sa pripadajućim obilježjima. Kako bi se obnovili instrumenti i nabavile nove uniforme čelnici Orkestra uputili su apel kakanjskim privrednicima da donacijama podrže ovaj koncert i nabavku novih instrumenata. Tvornica cementa Kakanj se kao i svaki put do sada odazvala na ovaj apel.

„Večeras sam veoma ponosan na to što sam Kakanjac. Zahvaljujući našem duhu zajedništva i međusobnog pomaganja, prelijepa kulturna tradicija duhačkog orkestra u Kakanju nastavlja da živi uprkos svim nedaćama s kojima se danas suočavaju mnogobrojna kulturna i

umjetnička društva u našoj zemlji. Uvijek me raduju ovakve inicijative u kojima Tvornica cementa Kakanj uvijek rado učestvuje,“ izjavio je Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja Tvornice cementa Kakanj. Ovom prilikom on je ispred kolektiva kakanjske cementare uručio ček od 1.000,00 KM kao donaciju ovom muzičkom društvu i podršku daljem radu, a potpredsjednik Orkestra, Mirsad Dervoz, uručio je zahvalnicu cementari za nesebične dugogodišnje doprinose muzičarima Rudarske glazbe.

Općina Kakanj i vodeći kakanjski privrednici također su pružili ogromnu podršku ovom simbolu kakanjskog proljeća.

Duhački orkestar Rudnika Kakanj "Rudarska glazba" osnovan je 1952. godine. Prvi dirigent bio je Ivica Grgić, a zatim je orkestar vodio Nedeljko Balta. Od 1972. sve do 2014., ukupno 42 godine dirigent Glazbe bio je Jožef Špringer. Prva dva dirigenta, kapelnika, Glazbu su vodila skoro 20 godina a sam Jožef 42 godine. Od 2014. godine dirigent je Arnes Bajramović. Neke procjene govore da je u 65 punih kalendarskih godina u ovom orkestru učilo i naučilo svirati duhačke instrumente u pokretu oko 500 Kakanjki i Kakanjaca.

STRUČNOST BUDUĆNOSTI

EDUKACIJA

Svake godine u jesen i proljeće Tvornica cementa Kakanj postane središte obrazovnih aktivnosti. Osnovci, srednjoškolci i fakultetlije dolaze se upoznati sa procesom proizvodnje. Iskustvo koje dožive obilazeći pogone za proizvodnju osnovnog građevinskog materijala zauvijek se ureže u sjećanje. Iz povratnih informacija koje dobijemo nakon svake posjete saznajemo da posjeta Tvornici i postrojenjima uvijek dodatno produbljuje interese učenika i studenata prema prirodnim i tehničkim naukama.

„Jako smo sretni što možemo ugostiti veliki broj učenika i iskustveno obogatiti njihovo obrazovanje. Dolaze nam učenici različitih uzrasta, iz različitih škola i fakulteta i iz raznih dijelova BiH. Veoma je važno da učenici spoznaju suštinu proizvodnog procesa, da

shvate da to nije nikakav bauk, nego dobro osmišljeni tehnološki procesi. Ono što je najznačajnije za učenike je da imaju mogućnost vidjeti i upoznati se sa modernim tehnologijama koje Tvornica cementa Kakanj kontinuirano uvodi,“ kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja.

Tvornica cementa Kakanj tradicionalno je i mjesto na kojem su mnogi učenici i studenti uradili praksu i stručne radove.

Ovaj put izdvajamo posjetu studenata Građevinskog fakulteta u Sarajevu. U pitanju je realizacija nastave iz predmeta „stručna praksa“ za studente III godine (VI semestra) studija za stjecanje akademske titule Bachelor of Science i stručnog naziva „inženjer

građevinarstva“. Teoretsko obrazovanje stručnom posjetom Tvornici cementa iskustveno je obogatilo 66 studenata koji su Tvornicu posjetili 7. marta 2018.

„Prihvatanjem studenata za obavljanje nastave iz predmeta „stručna praksa“ TCK nam pomaže u realizaciji nastave i učestvuje u obrazovanju novih inženjera građevinarstva, koji su sada zahvaljujući kakanjskoj cementari upoznati sa najmodernijim tehnologijama u procesu proizvodnje cementa,“ kazao je prof.dr. Mustafa Hrasnica, dekan Građevinskog fakulteta u Sarajevu. „Na ovaj način naši novi građevinski inženjeri proširuju svoje vidike i znaju kakve su sve mogućnosti u primjeni ovog građevinskog materijala.“

Nakon obilaska proizvodnog kruga,

studenti su posjetili i laboratoriju Tvornice koja je prošla vrhunsku modernizaciju u proteklih nekoliko godina. Nove tehnologije u uzorkovanju i analizi sirovinskih materijala i finalnog proizvoda zasigurno će otvoriti nove spoznaje budućim graditeljima.

ZLATNA NAGRADA ZA ZLATNE NAPORE

SPORT

Ponosni smo što smo u mogućnosti podržati napore naših sportista na svim nivoima takmičenja. Već decenijama podržavamo glavna sportska dešavanja u našoj lokalnoj zajednici, a svakako je jedan od veoma značajnih događaja Izbor sportiste našeg kantona koji organizuju Naša riječ i Sportski savez Zeničko dobojskog kantona. Ove godine ceremonija je održana 6. marta 2018. godine u Bosanskom narodnom pozorištu. Ovo je sada već tradiciionalna manifestacija promocije najboljih sportista Zeničko-dobojskog kantona.

Na ovogodišnjem izboru dodjeljene

su nagrade i priznanja u 16 kategorija.

Prema izboru žirija za najuspješnije sportiste Zeničko-dobojskog kantona u 2017. godini proglašeni su Elvedina Muzaferija i Mesud Pezer.

I ove godine najviše nagrađenih bilo je iz Atletskog kluba Zenica, koji je dobio priznanje za najuspješniji sportski kolektiv. Dodijeljena su i priznanja za najuspješnije u sportu za osobe sa invaliditetom, sportske nade i sportske radnike.

Tvornica cementa Kakanj, koja je redovni sponzor i iskreni prijatelj

sporta, ove godine od organizatora je dobila priznanje „Zlatni prijatelj sporta“ koje je uručeno Izudinu Neimarliji, izvršnom direktoru za proizvodnju i tehnička pitanja.

„Čast nam je što smo u mogućnosti podržate ogromne napore naših sportista koji daju sve od sebe da na najbolji mogući način predstave onu dobru stranu svih nas i naše države,“ kazao je Neimarlija ovom prilikom. „Ovo priznanje čini nas ponosnim što su i naši napori i naša ulaganja prepoznati, te nam daje podstrek i potvrđuje da smo na pravom putu učešća u razvoj sporta u našoj zajednici.“

SVJETSKI, A NAŠ

INOVACIJE

Tehnologija danas osvaja svaku djelić naših života. Bez nje bi današnji napredak društva bio nezamisliv. U vrijeme raznih „pametnih“ uređaja, naš kolega Adel Amidžić, IT saradnik za infrastrukturu, odvažio se da napravi nešto novo. Naime, radi se o „pametnom“ stolu. O čemu se tačno radi objasnio nam je Adel.

Šta je to „pametni“ stol?

"Pametni stol je zapravo pravi stol kod kojeg je površina urađena od stakla osjetljivog na dodir a u njega je ugrađen mini računar sa operativnim sistemom.

Kako je nastala ideja za izradu pametnog stola?

"Ideja o izradi pametnog stola nastale je kada sam istraživao i saznao da postoji tehnologija koja nudi mogućnost da se od staklene površine većih dimenzija

može napraviti površina osjetljiva na dodir. Uslov je da staklo bude prozirno i određene debljine. Ideju sam vremenom razvijao, nabavio neophodne komponente i započeo sa razvojem i testiranjem. Prototip, dakle koncept pametnog stola napravljen je 2017. godine i reakcije kolega i prijatelja koji su imali priliku vidjeti stol bile su pozitivno iznenađujuće što mi je dalo i dodatni motiv da stol završim kao finalno funkcionalan proizvod."

Kako si napravio stol?

"Pametni stol predstavlja skup različitih tehnologija koje su objedinjene kako bi nastao funkcionalan proizvod. Koristi se nanotehnologija koja je zadužena za osjetljivost stola na dodir, simulatno jednim ili više dodira prstiju, LED panel, mini računar sa Windows ili Android OS.

Vanjski dio stola izrađen je od punog drveta a gornja površina je izrađena od posebne vrste kaljenog stakla otpornog na ogrebotine, lom i tečnost.

U isto vrijeme na stolu možete držati npr. šolju kafe, čaja ili nešto drugo a slobodni dio koji ujedno predstavlja i ekran osjetljiv na dodir možete koristiti za pregled emaila, čitanje vijesti ili korištenje bilo koje druge aplikacije."

Gdje vidiš primjenu pametnog stola?

"Dizajn stola se može prilagođavati zahtjevima, a standardna veličina stola odnosno aktivne površine osjetljive na dodir je 32". Osim u dnevnoj sobi, pametni stol može naći primjenu u različitim oblastima kao što su edukacija u školama i dječjim vrtićima, muzejima, šoping centrima, poslovnim događajima, prezentacijama novih proizvoda, kolaboraciji u radu projektnih timova na projektima koji zahtijevaju vizuelnu prezentaciju."

Kakvi su daljnji planovi?

"Trenutne aktivnosti su fokusirane na integraciji novih tehnologija i senzora kao što je bežično punjenje gdje se koristi Qi standard za bežično punjenje mobilnih telefona i uređaja, RFID senzor, LPG i senzor dima, senzori temperature i vlažnosti zraka."

Adelu čestitamo i želimo da i dalje nastavi nizati inovacije, te se nadamo da će ovo biti poticaj i drugim potencijalnim inovatorima da se odvaže i naprave nešto novo.

SARADNJA ZA PRIMJER

OKOLIŠ

Dana 13.2.2018. godine Tvornicu cementa Kakanj posjetio je Fahrudin Brkić, ministar Zeničko-dobojskog kantona za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline u pratnji saradnice Amre Pojskić, stručne saradnice u Sektoru za zaštitu okoline, te predstavnika razvojne agencije REZ iz Zenice, Marele Zdenac i Mirze Begovića. Domaćini ispred Tvornice cementa Kakanj bili su Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja, Zehra Obraliija, izvršni direktor za finansije i ekonomske poslove, Almir Bajtarević, stručni saradnik za ISO standarde i zaštitu okoliša i Emina Dedić, koordinator za komunikacije.

Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK za proizvodnju i tehnička pitanja pozdravio je goste ispred svih radnika i Uprave Tvornice cementa Kakanj, te prvo u kratkim crtama dao pregled historije TCK koja ova godine puni 40 godina rada i postojanja. Nakon toga naveo je sve najznačajnije investicije koje je TCK provela u u posljednjih 18 godina, od privatizacije do danas: „S ponosom svakako ističem da svi naši projekti investiranja u postrojenja koje smo proveli od privatizacije do danas nose epitet ekoloških investicija jer se uvođenjem nove tehnologije također u svakom segmentu

uvodimo i najmoderniji pristup zaštiti okoline,“ rekao je Neimarlija.

„Prvi ciklus investiranja koji smo proveli u prve dvije godine nakon privatizacije (2000-2002.) odnosio se na direktna ulaganja u zaštitu okoliša uključujući novi vrećasti filter čija efikasnost je vrhunska, a sistem koji smo u to vrijeme uveli bio je drugi na svijetu po izvedbi i učinku,“ kazala je ovom prilikom Zehra Obraliija. „To nam je otvorilo put stvaranja povjerenja sa našim komšijama, našom lokalnom zajednicom.“

Na sastanku su domaćini također

istakli da je održivi razvoj integralni dio poslovanja svih članica HeidelbergCementa, što znači da se sve poslovne aktivnosti odvijaju u skladu sa svjetskim standardima i novitetima održivog razvoja. „Mi smo prvi u BiH uveli integrirani sistem upravljanja kvalitetom, zaštitom okoline i zaštitom na radu, a također smo i prvi u BiH imali CE oznaku za naše proizvode,“ istakao je ovom prilikom Almir Bajtarević.

Domaćini su također zajedno sa predstavnicima agencije REZ prezentirali projekat „Prerada komunalnog otpada kao

alternativnog goriva u industriji cementa u BiH" koji TCK implementira u partnerstvu sa njemačkim GIZ-om, zeničkim REZ-om, i Mašinskim fakultetom u Zenici. Važnost projekta primarno leži u jačanju informiranosti ciljnih skupina poput komunalnih preduzeća i regionalnih deponija u ekološkim i poslovnim mogućnostima goriva iz otpada. „Kod nas su alternativna goriva još

uvijek bauk, dok u Njemačkoj jedna tvornica upotrijebi 220.000 tona RDF-a," kazao je Bajtarević. „Mi u TCK imamo cilj da do 2021. godine 30% ukupnog goriva zamijenimo gorivom iz otpada.“

Direktor Neimarlija je također iskoristio priliku da se zahvali ministru i saradnicima na zaista korektnom odnosu kada su u pitanju procedure ishodovanja različitih

neophodnih dozvola i odobrenja. Ministar Brkić pozdravio je sve prisutne ispred Ministarstva i cijele Vlade Zeničko-Dobojskog kantona. Kazao je da je ovo veoma zanimljiva i prijatna posjeta jer obično su posjete organizovane kako bi se riješila neka goruća teška pitanja u preduzećima: „Veoma je lijepo vidjeti kompaniju kao što je Tvornica cementa Kakanj koja pored zakonskih obaveza zaštite okoliša uvijek ide i korak dalje," kazao je ministar Brkić.

„Drago mi je da je saradnja sa našim ministarstvom bila korektna i iskreno se nadam da ćemo naš sistem rada još više unaprijediti, i to i jeste razlog moje posjete, da dobijem povratne informacije od kompanija koje mogu i žele dalje da napreduju na polju zaštite okoliša.“ Ministar je također istakao se na regionalnu deponiju Moščanica odloži 55.000 tona otpada, ali da je mnogo deponija koje su ilegalne i koje se koriste umjesto regionalne deponije. „Mislim da bi investiranje u tvornicu za preradu komunalnog otpada na ovom području bio pravi pogodak, što bi dovelo do očuvanja zemljišta i voda na ovom području.“

ZAVRŠNA RADIONICA

ALTERNATIVNA GORIVA

U okviru projekta pod nazivom „Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa u BiH“ u Kaknju je u srijedu, 25.4.2018. godine održana treća po redu radionica o upravljanju otpadom na kojoj se još jednom obrađivala tema energetske iskoristivosti otpada.

U radionici su pored stručnjaka sa Mašinskog fakulteta Zenica učestvovali i predstavnici Tvornice cementa Kakanj, agencije REZ, Općine Kakanj, Federalnog ministarstva okoliša i turizma,

Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikaciju i zaštitu okolina ZE-DO kantona, Fonda za zaštitu okoliša te drugih institucija i privrednih subjekata. Radionicu je ispred domaćina, Tvornice cementa Kakanj, otvorio Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja. Neimarlija se zahvalio svim učesnicima koji su redovno pratili sve aktivnosti na projektu i odvojili vrijeme da se posvete ovom važnom pitanju.

Radionicu je vodio i moderirao prof. dr. Šefkija Goletić koji na samom

početku radionice istakao da uprkos mnogobrojnim koracima urađenim na polju upravljanja otpadom, BiH uveliko kaska za ostalim državama u regiji a pogotovo u odnosu na EU.

Prof.dr. Jovan Sredojević je prezentirao detaljne analize potencijalnih mogućnosti energetske iskoristivosti otpada u cementnoj industriji. Naveo je da u komunalnom otpadu leži velika količina energije koja je trenutno zarobljena, a mogla bi se iskoristiti kako ekološki tako i ekonomski. Ponovo je istakao da se veoma mali

procenat otpada, manje od 10%, izdvaja i ponovo koristiti, a potencijal je mnogo veći i kreće se do 60%.

Doc.dr. Džafer Dautbegović predstavio je različita iskustva u iskorištavanju otpadnih materijala kao alternativnog goriva u cementnoj industriji, navodeći da je odnedavno pokrenuta i proizvodnja goriva iz otpada u BiH, ali da su to veoma male količine i da se ne mogu koristiti u svim postrojenjima, te da je to polje na kojem se intenzivno treba raditi.

Doc.dr. Nusret Imamović prezentirao je mjerenja emisija iz postrojenja Tvornice cementa Kakanj uz upotrebu starih guma kao alternativnog goriva u iznosu do 10% ukupnog goriva. Zaključak je da su sve emisije u skladu sa propisima, te da se vjerovatno mnogo značajniji rezultati mogu očekivati kada se poveća procent učešća goriva iz otpada.

Posljednju prezentaciju imali su članovi kakanjskog udruženja CEKOR koji su implementirali projekat sa osnovnim i srednjim školama u Kakanju edukujući buduće edukatore koji sada rade na vršnjačkoj edukaciji mladih o važnosti razdvajanja otpada i njegovoj upotrebi.

Ova radionica preposljednja je u nizu aktivnosti koje se implementiraju u sklopu projekta "Prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa u BiH", čija je realizacija počela 2015. a završava finalnom konferencijom koja će se održati u Zenici 19.6.2018. Nosioci projekta su Njemačka organizacija za međunarodnu saradnju (GIZ) kroz Program njemačkog Saveznog ministarstva za privrednu saradnju i razvoj – develoPPP.de i Tvornica cementa Kakanj. Partneri u projektu su REZ agencija i Mašinski fakultet Univerziteta u Zenici.

PLANETA U PAMETNIM RUKAMA

DAN PLANETE

Povodom Dana planete Zemlje, Udruženje Centar za ekologiju i održivi razvoj – C.E.K.O.R. Kakanj je organiziralo mnogobrojne ekološke aktivnosti koje su trajale cijeli mjesec april, a u okviru projekta "Vršnjačka edukacija o selektivnom prikupljanju otpada i reciklaži" koji je finansijski podržala Tvornica cementa Kakanj.

"Cilj projekta bio je da obučimo mlade ljude kako da dalje šire važnost reciklaže i razdvajanja otpada, da skrenemo pažnju na bitnost očuvanja prirode, ne stvarati divlje deponije, pravilno odlagati otpad, reciklirati i upoziriti na negativne posljedice koje prijete Zemlji," kazao je Elmir Delibašić, predstavnik udruženja CEKOR.

Nakon mnogobrojnih edukativnih radionica koje su predstavljene i u okviru projekta „prerada komunalnog otpada kao alternativnog goriva u industriji cementa u BiH“, u završnici svog projekta, CEKOR je organizovao takmičenje za najbolje literarne, likovne i reciklažne radove. Pristigao je veoma veliki broj radova iz svih škola koje su bile uključene u projekat, odnosno ukupno 105 radova, što govori da su djeca i omladina veoma zainteresovani za ovaj vid učešća u podizanju svijesti vršnjaka a i onih starijih o iskorištavanju otpada u prave svrhe.

Stručna komisija u sastavu: Mirza Mušija, Amila Delibašić i Fatima Aliefendić je pregledala radove i proglasila najboljih pet radova u svim kategorijama: prvo, po dva druga i treće mjesto. Nagrade su veoma vrijedne: prve nagrade su bila bicikli, druge dvije nagrade solarni punjači i treće nagrade su bluetooth slušalice i profesionalni miš.

Nakon dodjela nagrada zahvalnice

su primili svi koji su dali aktivni doprinos uključujući našeg direktora za proizvodnju i tehnička pitanja, Izudina Neimarliju, i stručnog saradnika za zaštitu okoliša i ISO standard, Almira Bajtarevića.

Na kraju su svi učenici i posjetioci razgledali izložbu radova, osvježili se sokovima, sendvičima i dobili po sadnicu. Sadnica je simbol naše brige o prirodi, planeti Zemlji i podsjetnik na ovaj simboličan i značajan projekat.

U PROLJEĆE KADA SVE SE BUDI

OKOLIŠ

Iz godine u godinu, smjena godišnjih doba u parku naše Tvornice sve je ljepša, naročito zbog mnogobrojnih raznolikih vrsta drveća i biljaka. Proljeće je vrijeme zelenila, ali i čestih i nepredvidivih, često puta i snježnih, padavina. Međutim, već u martu naš park počinje mirisati na sunce i nepregledno zelenilo.

Godinama sađen i pažljivo održavan park sad je još bogatiji za predivan prostor ispred upravne zgrade koji odiše jednostavnošću i prirodnom estetikom. Danas je to utočište za mnoge ptice i mnogobrojne druge vrste. Jezero kod silosa klinkera često posjećuju divlje patke, što smo uspjeli i kamerom zabilježiti.

Osim što je sinonim za buđenje prirode, proljeće u našem poslu je i sinonim buđenja građevinara i zamaha sezone gradnje, tako da se i naša postrojenja bude i rade punom parom. Ako je suditi po bogatstvu ovog proljeća, godina će biti veoma uspješna.

IMPRESUM

Izdavač:

Tvornica cementa Kakanj d.d.
Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:

Branimir Muidža, generalni direktor

Glavni urednik:

Emina Dedić

Saradnici:

Mahira Softić
Emir Husika
Kenan Šestić

Grafička priprema: Emina Dedić

Broj strana: 36

Tiraž: 280 primjeraka